

Nr. 2. Februar 2005

Tilmelding til kursus og generalforsamling inden 15. februar 2005

Høringer - Visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i EU - Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning - Ændring af våbenloven

13. Asyl - Beskyttelse mod æresdrab - Jordan
14. Menneskerettigheder - Enerumsanbringelse - Domstolsprøvelse - Fransk sag
15. Forsvarerbeskikkelse - Dommerhabilitet - Klageretten - Menneskerettigheder
16. Selskabstømning - Skyldnersvig - Langvarig sagsbehandling
17. Samfundstjeneste - Gadevold
18. Brugstyveri - Betinget straf - Forsvarerbeskikkelse - Tilståelsessager
19. Strafnedsættelse ved samarbejde - Narkotika
20. Røveri eller tyveri i butik - Forsæt

Læser du stadig Meddelelser?

Bogomtale - "Straffesagens gang" af Gorm Toftegaard Nielsen

Bogomtale - "Strafferet 1 og 2" af Gorm Toftegaard Nielsen

Registre og søgefunktion

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Tilmelding til kursus og generalforsamling inden 15. februar 2005

Det går lidt trægt med tilmeldingerne til ovennævnte, der finder sted 20. - 21. maj i Middelfart. Slå op i hæfte 1 (eller elektronisk længere nede i nyheder og find omtalen fra den 14. januar d.å.) Tilmelding hos **Anne-Birgitte Bjerre-Olsen** i nærmere kategorier.

Høringer

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Østergade 16
17. januar 2005

Vedr.: Sagsnr. 2004-165-0618. Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union (KOM (2004) 328 endelig).

Med skrivelse af 16. december 2004 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte. Sagen har været forelagt bestyrelsen.

Indledningsvis henviser bestyrelsen til, at den med skrivelse af 15. august 2003 besvarede en høring om Kommissionens Grøn bog "Retssikkerhedsgarantier for mistænkte og tiltalte i straffesager i EU."

Som udgangspunkt er det jo svært at argumentere mod, at retssikkerhedsniveauet generelt øges, ved at man fastsætter nogle minimumsstandarder. Det er efter forslaget formelt ikke tanken, at forslaget skal indebære nogen forringelse i de lande, der tilbyder et højere retssikkerhedsniveau - dette fremgår af art. 17. At det alligevel er lidt af en jerngreb, der sænkes ned over medlemsstaterne, fremgår af præamblen pkt. 11, hvor det anføres: "Selv om det er ret og rimeligt for hver medlemsstat at træffe beslutning om sit eget strafferetssystem, bør procedureforskelle, når henses til disse grundlæggende retssikkerhedsgarantier, holdes på et minimum."

Det stiller sig efter det anførte noget uklart, om det, der tilstræbes reguleret, ikke risikerer også at udgøre en overgrænse for de garantier, der tilbydes de mistænkte, sigtede og tiltalte.

Bestyrelsen har noteret sig fra et notat af 15. november 2004 fra Det Internationale Kontor, der ikke er udsendt sammen med høringen, at medlemslandene i de ind-

ledende drøftelser om rammeafgørelsen har haft forskellig holdning til ufravigelige minimumsgarantier. Det fremgår af notatet side 12:

"**Storbritannien, Frankrig** støttet af **Spanien** udtrykker glæde ved præambelbetragtning nr. 8, hvorefter allerede gældende særforanstaltninger, der tager sigte på bekæmpelse af visse alvorlige former for kriminalitet, navnlig terrorisme, ikke påvirkes af rammeafgørelsen, men ønsker samtidig, at dette eksplicit kommer til at fremgå af artikel 1.

Danmark, Belgien og **Holland** bemærker hertil, at en rammeafgørelse om grundlæggende rettigheder navnlig bør gælde for alvorlig kriminalitet, idet der særligt kan være behov herfor i denne type sager, ligesom det grænseoverskridende element særligt i disse sager må antages at kunne være til stede."

Foreningens bestyrelse deler naturligvis Danmarks synspunkter på dette punkt. Det har ikke noget formål at fastsætte minimumsgarantier, hvis disse ikke også skal gælde for den alvorligste kriminalitet.

Foreningens bestyrelse deler ligeledes Danmarks forbehold for, at der overhovedet i EU-regi er hjemmel til at fastsætte de ovennævnte regler, og henviser til notatets bemærkninger herom.

I det følgende vil bestyrelsen kun kommentere udvalgte dele af rammeafgørelsen.

Bestyrelsen deler en række medlemsstaters betænkeligheder i forbindelse med affattelsen af artikel 4, stk. 2, hvorefter medlemsstaterne forpligtes til, at der stilles en anden advokat til rådighed, hvis den givne juridiske bistand ikke findes at være effektiv.

Kommissionen har iflg. det ovennævnte notat bemærket hertil, at bestemmelsen er forsøgt formuleret således, at det er op til landene selv at fastlægge en ordning.

Der er jo ikke megen harmonisering og deraf følgende minimumsgaranti i en sådan holdning. Men hvis man skal regulere på dette område, risikerer myndighederne at krænke det fortrolighedsforhold, der bør være mellem advokat og klient, hvortil kommer, at reglerne kan misbruges til at udelukke "besværlige" advokater, der stiller spørgsmålstejn ved myndighedernes måde at håndtere straffesagen, hvorved man krænker forsvarernes uafhængighed af anklagemyndighed og domstolene.

Det forhold, at der har været enkelte sager, f.eks. i Italien, hvor en klager ved Menneskerettighedsdomstolen har fået medhold i, at han ikke fik tilbudt et effektivt

forsvar, vil i de allerfleste tilfælde kunne løses ved, at der er mulighed for at skifte advokat, ligesom advokaten skal have mulighed for at udtræde af en sag, som han ikke har kapacitet eller tid til at gennemføre. Det var det, der var problemet i den sag, der anføres i rådets begrundelse for at regulere området, *Artico mod Italien*, 13. maj 1980, Serie A nr. 37, omtalt side 14 i forslaget i note 28. Der var ikke i den pågældende sag tale om, at den sigtede ikke var i stand til at vurdere effektiviteten af den juridiske bistand, cfr. præambelen pkt. 59.

Selv om en række medlemslande tilsyneladende mener, at man kan nøjes med at tilbyde anden bistand end advokatbistand, må foreningens bestyrelse fastholde, at kun bistand ydet af uafhængige advokater lever op til de krav, der i givet fald skal være en minimumsgaranti.

Artikel 5 regulerer de økonomiske forudsætninger for juridisk bistand. Reglerne er forskellige fra det danske system, hvor der i princippet er fuld regres mod den domfældte.

Bestyrelsen henviser på ny til sit hørings svar fra 2003, i hvilket var anført:

"Bestyrelsen henleder endvidere opmærksomheden på, at de danske regler om honorering af offentlige forsvarere afviger fra artikel 6, *nu artikel 5*, derved at selv den ubemidlede ikke har adgang til gratis bistand af en forsvarer, idet staten har regres for det fulde advokathonorar, hvis den pågældende findes skyldig.

På den måde kan den velstillede i Danmark få offentlig forsvarer, uden selv at udlægge eller stille sikkerhed for advokathonoraret. Det sidste bør opretholdes, idet man ikke kan forvente, at advokater i videre omfang vil yde juridisk bistand i sager af blot en vis størrelse på kredit alene med mulighed for at indtale kravet efterfølgende hos klienten. Det kan eventuelt føre til, at det er andre advokater, der påtager sig at føre sager for velstillede klienter og til andre og højere takster.

Derimod er systemet med fuld regres hos den domfældte i princippet uden hensyn til betalingsevne ikke særligt rimeligt. Det kan undertiden bero på tilfældigheder, hvor omfattende salæret bliver, herunder om der med mere eller mindre tvivlsom føje begæres varetægtsfængsling, om domsforhandlingen glider ubesværet eller må udsættes på grund af u hensigtsmæssig berømmelse, vidners m.v. udeblivelse o.l. Det ville være mere hensigtsmæssigt, at domstolene i stedet for automatisk fuld regres ved domfældelse afgjorde udtrykkeligt, hvor stor en del af omkostningerne den domfældte skulle bære. Vel at mærke således, at denne afgørelse blev truffet, således at denne var rimelig i forhold til den domfældte, forseelsens størrelse og den reaktion, som sagen i øvrigt gav anledning til."

Umiddelbart giver de øvrige punkter i rammeafgørelsen ikke bestyrelsen anledning til kommentarer.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Østergade 16
21. januar 2005

Vedr.: Sagsnr. 2004-730-1030. Høring om Den Grønlandske Retsvæsenkommissionens betænkning nr. 1442/2004.

Justitsministeriet har med skrivelse af den 10. august 2004 anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte betænkning.

Betænkningen har været forelagt bestyrelsen og drøftet ved to bestyrelsesmøder.

Indledningsvis bemærker bestyrelsen, at det fortjener megen ros, at man så grundigt har været gennem problemerne med det grønlandske retsvæsen. Men som betænkningens forfattere har været opmærksomme på, har behovet for en revision også været tiltrængt længe, hvortil kommer, at udvalget blev valgt og kommissoriet fastsat tilbage i 1994.

Der sker jo til stadighed ændringer i området for strafferet og -retspleje i resten af rigsfællesskabet, bl.a. affødt af vore internationale forpligtelser, hvorfor bestyrelsen kan tiltræde, at der nedsættes et permanent råd, der kan sikre den fortsatte revision af den grønlandske kriminal- og retsplejelovgivning samt styrke interessen for forskning i det grønlandske retsvæsen.

Da der indtil nu har været længe mellem de gennemgribende reformer i det grønlandske retsvæsen, er det med de forbedringer, der skal gennemføres nu, vigtigt, at man ikke fastlåser udviklingen på et stade, der ikke er fuldt acceptabelt, men også skuer fremad og gør sig klart, at lovgivningsinitiativer, der stiller krav om en bestemt grad af retssikkerhed, kan være med til, at flere vil fatte interesse for at gøre en karriere i det grønlandske retsvæsen. Det forudsætter naturligvis, at man er villig til at tilbyde passende honorering og arbejdsvilkår.

Bestyrelsen vil herefter kommentere udvalgte dele af den omfattende betænkning.

Kriminalretten

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til, at man i den foreslåede modificerede form fastholder et foranstaltningssystem som en slags trappestige, hvor udmålingen fortsat skal bygge på elementer fra både gernings- og gerningsmandsprincippet.

Bestyrelsen har imidlertid noteret sig, at der indtil nu ikke har været udgivet en egentlig domssamling. For at valget af sanktioner ikke skal blive for skønspræget (vilkårligt), foreslås det, at der i forbindelse med den påtænkte reform foranlediges udarbejdet egentlige domssamlinger, hvoraf praksis kan udledes. En juridisk dommer, enten ved Retten i Nuuk eller ved Grønlands Landsret, kunne i givet fald være den koordinerende og udgivende myndighed.

Kriminalprocessen

I henhold til betænkningen skal forsvarerordningen i det grønlandske retsvæsen i al overvejende grad fortsat være baseret på læge bisiddere i forbindelse med kriminalsagers behandling ved kredsretterne. Uanset at de læge bisiddere fagligt skal opkvalificeres og gennemføre en forsvareruddannelse og autoriseres, er det principielt betænkeligt, at sigtede/tiltalte ikke automatisk har ret til at få beskikket en advokat som forsvarer. Foreningens bestyrelse føler sig ikke tilstrækkelig overbevist om, at den foreslåede ordning ikke vil give problemer i forhold til EMK art. 6.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på sit afgivne høringsvar af 17. januar d.å. om Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union (KOM (2004) 328 endelig). Det fremgår heraf, at der mellem medlemslandene har været diskussion om, hvorvidt man kan nøjes med at tilbyde anden bistand end advokatbistand. Danmark går i denne forbindelse ind for, at den juridiske bistand skal ydes af advokater. Foreningens bestyrelse støtter dette synspunkt. Kun bistand ydet af uafhængige advokater lever op til de krav, der i givet fald skal være en minimumsgaranti.

Uanset, om der fastsættes regler om efteruddannelse og autorisation, skal de læge bisiddere fortsat have bisidderhvervet som en bibeskæftigelse. Henset til, at kredsdommerne og de som anklagere mødende polititjenestemænd er fuldtidsbeskæftigede inden for det grønlandske retsvæsen, kan det på denne baggrund frygtes, at der sker en skævvridning i processen, således at sagens parter ikke er ligeværdige (*equality of arms*), hvorved de sigtede/tiltalte ikke får den fornødne repræsentation.

Når henses til kompleksiteten i den foreslåede lovgivning og de vide sanktionsrammer, synes der at være et behov for, at sigtede/tiltalte får mulighed for at blive repræsenteret af en advokat som bisidder/forsvarer.

I betænkningen foreslås det, at forsvareren i enkelte **ganske særligt alvorlige sager** skal være en advokat eller anden jurist, også ved kredsretterne, f.eks. i en kompliceret drabssag. Det findes ikke at være i overensstemmelse med retten til et effektivt forsvar, at der således gøres begrænsning i adgangen til at kunne få beskikket en advokat ved sagernes behandling ved kredsretterne. Såfremt en sigtet/tiltalt ønsker beskikket en advokat, bør dette ønske kunne imødekommes, selv om det ikke drejer sig om en **ganske særligt alvorlig sag**.

Foreningens bestyrelse er udmærket klar over, at der for tiden kun er 11 advokatkontorer i Grønland, heraf hovedparten i Nuuk. Bestyrelsen er også klar over de specielle vejr- og afstandsmæssige problemer i Grønland, men hvis advokaterne generelt kunne give møde som forsvarere ved kredsretterne, er det opfattelsen hos advokater med indsigt i det grønlandske retsvæsen, at det ville blive mere attraktivt at slå sig ned som advokat i Grønland.

Med betænkningens forslag risikerer man at bremse en sådan udvikling.

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til, at der indføres en ordning, hvor man antager advokater til at udføre beskikkede sager.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på, at en beskikkelse betinget af rejseforbehold, jfr. betænkningen side 515 og udkastet til RPL § 323, stk. 2, kan føre til - hvis stramt administreret - at kun befolkningen i Nuuk og Qaqortoq (Julianehåb) har mulighed for at få beskikket en advokat som forsvarer, hvorimod resten af befolkningen - bortset fra sigtede i ganske særligt alvorlige sager - må lade sig nøje med alternative bisiddere.

Bestyrelsen har henset til de specielle grønlandske problemer ingen bemærkninger til, at en beskikket advokat kan antage "stedlig medhjælp" til at repræsentere sig ved mindre væsentlige forberedende retsmøder.

Betænkningens overvejelser om eventuel oprettelse af en stilling som offentlig landsforsvarer har nok særlig anknytning til videreførelse af den nugældende ordning, hvor de læge bisiddere udgør hovedbestanden af den sigtedes/tiltaltes forsvar. Bestyrelsen ser helst, at advokater i videre omfang overtager disse opgaver, men hvis en sådan stilling oprettes, må man have for øje, at forsvarergerningen i videst mulig omfang skal være uafhængig af anklagemyndighedens og domstolens kontrol og indblanding.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafd.
Færdselskontoret
1216 Kbh. K

Østergade 16
21. januar 2005

Vedr.: Sagsnr. 2004-5000-0227. Høring om udkast til forslag til lov om ændring af våbenloven.

Med skrivelse af 23. december 2004 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte udkast.

Forslaget har været forelagt bestyrelsen, der henviser til sit høringssvar af den 10. november 2003, hvor man advarede mod at ændre våbenloven, således at man kriminaliserede store dele af befolkningen, ved at forbud blev udstrakt til at omfatte besiddelse af de pågældende genstande i et køretøj, som befinder sig på et offentligt tilgængeligt sted, uanset om køretøjet er under opsyn eller låst.

Lovændringen dengang fik heldigvis ikke det omfang, som Justitsministeren havde tænkt sig, men bestyrelsen finder fortsat, at man er gået for vidt i at kriminalisere besiddelsen af noget, som trods alt for mange er et almindeligt og i det store og hele nyttigt arbejdsredskab.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 13/2005

Asyl - Beskyttelse mod æresdrab - Jordan

Udlændingelovens § 7, stk. 2

Jordansk kvinde J gift med herboende jordansk ægtefælle fik beskyttelses asyl som følge af en konkret risiko for overgreb mod hende og hendes barn fra hendes familie i Jordan, hvis hun efter sit nu fjerde afslag på familiesammenføring skulle sendes tilbage til Jordan.

Flygtningenævnet 26/1 2005

J indrejste i november 2003 på gyldigt pas med visum. Hendes ægtefælle havde boet her siden 1998. Hun var i 1999 blevet gift med ham i Jordan og havde søgt og fået

afslag på familiesammenføring i 1999, 2001, 2002 og senest i marts 2004. Først med den begrundelse, at manden ikke havde boet længe nok i Danmark, siden at hun ikke var fyldt 24 år, og senest fordi ægtefællernes tilknytning til Jordan var større end til Danmark.

Flygtningenævnets kendelse er på 8 tætskrevne sider. Der var fremlagt lægeattester, der dokumenterede dels graviditet og efterfølgende abort i Jordan, dels danske hospitalsoplysninger om både ægtefællens og ansøgers alvorlige psykiske problemer som følge af, at det ikke var lykkedes ægtefællen at skaffe opholdstilladelse til ansøgeren.

Øvrige væsentlige oplysninger fremgår af de udførlige præmisser:

"Nævnet finder, at ansøgeren har forklaret overbevisende og troværdigt såvel til sagen som ifølge den beskikkede advokats indlæg og i nævnsmødet. Ansøgerens forklaring er videre bestyrket ved de fremlagte dokumenter, herunder pas med ud- og indrejsestempler og lægelige udtalelser angående såvel ansøgerens som ansøgerens ægtefælles helbredsforhold. Det fremgår således blandt andet, at ansøgerens graviditet i marts 2003 foreligger lægeligt bekræftet, og nævnet lægger endvidere vægt på brev af 2. april 2004 fra ansøgerens søster og brev af 3. april 2004 fra ansøgerens far. Der foreligger senest til nævnsmødet erklæringer fra Bispebjerg Hospital af henholdsvis 28. december 2004 og 24. januar 2005 vedrørende henholdsvis ansøgerens ægtefælle og ansøgeren.

Nævnet lægger herefter vægt på, at ansøgeren har været udsat for alvorlig vold fra sin faders side, hvilken vold blandt andet medførte, at ansøgeren aborterede i marts 2003. Ansøgeren har i længere perioder været holdt indespærret i hjemmet og er blevet truet og stukket med kniv i armen. Ansøgerens far, der har stået for den beskrevne voldsudøvelse, har intensiveret denne i takt med ansøgerens forgæves forsøg på at opnå familiesammenføring med sin herboende ægtefælle, med hvem ansøgeren har et barn og nu er gravid. Ansøgeren har i forbindelse med det seneste afslag på opholdstilladelse modtaget yderligere trusler fra faderen, der konkret har fremsat trusler mod ansøgerens og ansøgerens barns liv ved en tilbagevenden til Jordan.

Nævnet finder, at ansøgeren på den nævnte baggrund har sandsynliggjort, at hun ved en tilbagevenden til Jordan risikerer umenneskelig eller nedværdigende behandling, som ansøgeren ikke kan anses for at kunne opnå den fornødne myndighedsbeskyttelse imod. Nævnet lægger herved afgørende vægt på, at det ikke kan kræves, at ansøgeren på den ovennævnte baggrund henvises til ved en tilbagevenden til Jordan at søge myndighedernes beskyttelse. Ansøgeren har derfor krav på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2."

Som det blev sagt til ansøgers advokat ved forkyndelsen, er afgørelsen meget konkret begrundet. Når den offentliggøres her, er det, fordi den i særdeleshed viser noget om den nuværende praksis med hensyn til familiesammenføring.

Landsforeningens Meddelelse 14/2005

Menneskerettigheder - Enerumsanbringelse - Domstolsprøvelse - Fransk sag

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 3 og 13, Straffuldbyrdelsesloven § 112

Ramirez Sanches, alias Sjakalen, herefter S, blev varetægtsfængslet i Frankrig i 1994 og idømt livsvarigt fængsel i 1997. Frem til oktober 2002 blev han holdt isoleret/enerumsanbragt. Menneskerettighedsdomstolen fandt med 4 stemmer mod 3, at der ikke forelå en krænkelse af artikel 3, men var enige om, at der forelå en krænkelse af artikel 13, derved at han var blevet forhindret i at få prøvet spørgsmålet ved de nationale domstole.

Ramirez Sanchez mod Frankrig, app. nr. 59450/00, 27/1 2005

S, der betegnede sig som professionel revolutionær, blev varetægtsfængslet i Frankrig i august 1994. Han var genstand for efterforskning vedr. forskellige terrorhandlinger og blev i december 1997 idømt livsvarigt fængsel for drabet på 3 politifolk i 1975.

Efter sin varetægtsfængsling i 1994 frem til medio oktober 2002 blev han holdt isoleret/enerumsanbragt i en celle på 6,84 m² med et uafskærmet toilet og afskåret fra al omgang med medfanger. Besøg kunne han kun få af sin advokat og én gang om måneden af en præst. Hans anmodning om andre besøg forblev ubesvarede. For andre indskrænkninger under afsoningen, se dommen (der pt. kun er i fransk version) pkt. 11 eller nedenfor under domstolens præmisser.

Hans nuværende advokat var dog samtidig hans kæreste og havde sammenlagt besøgt ham 640 gange fra 1997 til april 2002.

Der var talrige administrative forlængelser på yderligere 3 måneder af isolationen med attestationer fra fængselslægen om, at helbredstilstanden tillod fortsat isolation. Lidt administrativ slinger i valsen var der undertiden, som når S først blev gjort bekendt med beslutningerne om fortsat isolation over 2 måneder efter, at den pågældende periode var udløbet.

S klagede over forlængelserne og betegnede den fortsatte isolation som tortur mod en politisk fange. Han gjorde gældende, at lægeundersøgelserne var ganske utilstrækkelige og bad om et grundigt helbreds-"check-up".

Fra 1997 tilføjede man som begrundelse for isolation ordensmæssige eller disciplinære forseelser og risikoen for terrorhandlinger.

Justitsministeriet godkendte i 1999, at S blev holdt fortsat isoleret. En læge fik tilsyneladende lidt betænkeligheder ved at underskrive helbredsattesterne i april 1999, men så skrev en anden læge den sædvanlige attest gående ud på, at helbredstilstanden tillod fortsat isolation.

I oktober 1999 blev flugtfare udtrykkeligt tilføjet som begrundelse.

I juli 2000 bemærkede den ledende fængselslæge, at S var i overraskende god fysisk og psykisk form efter 6 års isolation, men at det var meget vanskeligt for en læge at stå inde for en administrativ isolation, der ikke var lægeligt begrundet. En anden læge skrev imidlertid den fornødne erklæring, idet han oplyste, at en helbredsundersøgelse intet havde vist, men at han ikke kunne udtale sig om S's mentale tilstand.

Ministeriet fortsatte med at godkende forlængelserne af isolationen. I marts 2001 skrev en hospitalslæge, at fængselslægerne ikke var kompetente til at udtale sig, om S's mentale helbredstilstand tillod fortsat isolation. Men isolationen blev opretholdt af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn, S's potentielle farlighed, flugtfaren og for at afskære ham fra at få hjælp udefra.

En læge skrev i maj 2001 til fængselsinspektøren, at selv om S var i en "korrekt" fysisk og psykisk helbredstilstand, måtte det givet have skæbnesvangre konsekvenser på det psykiske plan at være holdt strengt isoleret i 6 år og 9 måneder. Det var lægens pligt at gøre opmærksom på de mulige konsekvenser forud for, at myndighederne traf deres afgørelse.

Lægeerklæringerne blev længere i løbet af 2002, men S ønskede ikke psykologbistand.

S havde adgang til forskellige former for speciallægebistand. Han blev i oktober 2002 overført til et nyt fængsel, hvor han ikke var undergivet isolation.

Han havde allerede i 1996 søgt at indbringe isolationen for forvaltningsdomstolen, men i november 1998 (forkyndt for S i januar 1999) afviste domstolen klagen som værende et administrativt skøn, som ikke kunne påkendes.

Over de næste mange sider i dommen gennemgås de nationale regler om isolation samt uddrag af rapporter fra den Europæiske Torturkomité, bl.a. fra et besøg i Frankrig i 1996 med opfølgning i 2000.

Fra side 29 i dommen, pkt. 95, kommer præmisserne, hvor retten først forholder sig til artikel 3, og om isolation kan være tortur og umenneskelig, bl.a. med gennemgang af tidligere afgørelser. Konkret lægger retten bl.a. vægt på, at cellen var møbleret og havde vindue med naturligt lys, samt at S havde adgang til bøger, aviser og TV. Han kunne luftes (alene) 2 timer dagligt og gå i kondirum 1 time.

Han måtte hverken have kontakt med de medindsatte eller vagterne, men fik dog besøg af en læge to gange om ugen, af en præst en gang om måneden og talrige besøg af sine 58 advokater, ikke mindst hende, der blev kæreste med ham, og som besøgte ham 640 gange. Så han var ikke udsat for totalt sensorisk eller social isolation.

Efter yderligere gennemgang af praksis noterer retten sig, at ingen læge udtrykkeligt havde udtalt, at hans helbred havde taget skade, og at S selv undervejs havde udtalt, at hans helbredstilstand var perfekt, både fysisk og psykisk.

Endelig forstår domstolen regeringens bekymring for, at S skulle anvende intern eller ekstern kommunikation for at få kontakt med medlemmer af terrorgrupper eller hverve proselytter blandt medfanger og i sidste ende forsøge flugt. Denne frygt var ikke uden grund.

De generelle og specielle forhold omkring isolationen af S og varigheden af denne overstiger ikke tærsklen for at udgøre en umenneskelig behandling i artikel 3's forstand, når man henser til S's personlighed og enestående farlighed.

Det var som nævnt en 4-3 afgørelse. Mindretallet lægger i deres afgørelse vægt på varigheden, der nåede op på 8 år og 2 måneder, og at begrundelserne for de tre månedlige forlængelser gennem årene blev stereotype, hvortil kom den tiltagende medicinske betænkelighed ved at endossere forlængelserne. Derfor var der, uanset S's farlighed, tale om krænkelse af artikel 3.

Domstolen var enig med hensyn til, at det udgjorde en krænkelse af artikel 13, i hvilket det hedder:

"Enhver, hvis rettigheder og friheder efter denne konvention er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler herimod for en national myndighed, uanset om krænkelsen er begået af personer, der handler i embeds medfør."

Det var fastslået af den nationale Forfatningsdomstol, at den ikke havde kompetence til at behandle spørgsmålet om anbringelse i isolation, og denne afgørelse var den franske regering enig i. Først i juli 2003 havde Forfatningsdomstolen ændret praksis og fastslået, at spørgsmålet kunne påkendes af en forvaltningsdomstol, hvis der forelå magtmisbrug.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at der forelå en krænkelse af artikel 13 i og med, at S ikke havde haft en national klageadgang, hvor han kunne anfægte forlængelserne af isolationen.

S havde ikke bedt om og fik ikke tillagt erstatning for krænkelsen, men fik tillagt et beskedent beløb på 5.000 EUR til delvis dækning af sagsomkostningerne.

Landsforeningens Meddelelse 15/2005

Forsvarerbeskikkelse - Dommerhabilitet - Klageretten - Menneskerettigheder

Retsplejelovens § 61 og § 733, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6

Under en langvarig retssag ønskede T sin ene forsvarer udskiftet med advokat F, der imidlertid oplyste, at han førte en skatteretssag for ægtefællen til den ene domsmand. Både domsmandsretten og klageretten afviste under disse omstændigheder, at F kunne beskikkes. Inhabilitetsproblemet var usvækket, selv om F var fratrådt som advokat for domsmandens ægtefælle og nu havde givet afkald på salær. Nægtelse af at beskikke F fandtes under de givne omstændigheder ikke at være i strid med EMK artikel 6.

Den Særlige Klageret, nr. K-004-05, 20/1 2005

Kriminalrettens kendelse var sålydende:

"Under den verserende straffesag imod bl.a. T har tiltalte anmodet om beskikkelse af advokat F som forsvarer sammen med den allerede beskikkede forsvarer, advokat O, og i stedet for den tidligere beskikkede forsvarer, advokat A, som tiltalte ikke længere ønsker beskikket. Advokat O har inden fritagelsen af advokat A tilkendegivet, at han ville fortsætte som eneforsvarer, indtil en medforsvarer vil kunne beskikkes, og at der ikke vil blive tale om aflysning af allerede berammede retsmøder.

Herefter har advokat F henvendt sig til retten og anmodet om beskikkelse, idet han samtidig har oplyst, at han førte en skattesag for landsskatteretten for ægtefællen til

den ene domsmand i sagen imod T. Advokaten oplyste samtidig, at han ikke har ført andre sager for den pågældende og aldrig har været i kontakt med domsmanden, hvorfor han ikke anser sig eller domsmanden som inhabil.

Domsmanden har oplyst, at sagen vedrører et betydeligt skattekrav. Sagen har ligget stille et stykke tid, men er nu indbragt for Landsskatteretten. Advokat F har bistået hendes ægtefælle igennem et år. Domsmanden har ikke selv haft nogen forbindelse med advokat F, og denne har ikke ført andre sager for dem. Der er intet personligt forhold mellem advokaten og domsmanden og dennes ægtefælle.

Inden retsmødet har domsmandens ægtefælle afskediget advokat F som advokat i skattesagen. Spørgsmålet om fastsættelse af salær for det indtil nu udførte arbejde er fortsat uafgjort.

Anklagemyndigheden har protesteret imod beskikkelse af advokat F, jfr. retsplejelovens § 733 stk. 2 og har herunder anført, at selv en mindre risiko for senere antagelse om inhabilitet hos en af rettens medlemmer taler med afgørende styrke mod beskikkelse af den pågældende advokat, når også henses til sagens omfang og domsforhandlingens varighed.

Forsvarerne for tiltalte L (*medtiltalt med T*) har ikke ønsket at nedlægge en egentlig påstand, men har henstillet, at også denne tiltaltes interesser tages i betragtning ved afgørelsen af spørgsmålet.

Advokat O har fastholdt ønsket om beskikkelse af advokat F som medforsvarer og særlig anført, at det frie forsvarervalg er udgangspunktet, som kun kan fraviges under særlige omstændigheder. Advokat F er under ingen omstændigheder inhabil, idet han alene har medvirket under en enkelt skattesag for den pågældende domsmands ægtefælle og ikke har noget privat forhold til ægteparret, ligesom han ikke engang har talt med domsmanden selv. Sagen er bragt til ophør for advokaten, men selv om sagen stadig førtes, ville der ikke være inhabilitet for advokaten. Domsmanden er ej heller inhabil og vil ikke være det under sagens videre gang, efter at advokat F ikke længere medvirker i skattesagen.

Retten skal udtale:

Såfremt advokaten samtidig med at være forsvarer i en straffesag fører en anden retsag direkte for en dommer, herunder en domsmand, i den pågældende straffesag, ville dommeren formentlig være nødsaget til at vige sædet i medfør af retsplejelovens § 61. Da dette måtte medføre, at domsforhandlingen, som indtil nu har været i næsten ti måneder, ligesom retsbogen for domsforhandlingen har en længde på næsten 300 sider, må gå om, jfr. § 214, stk. 3, vil beskikkelsen være uforsvarlig ud fra retspleje-

mæssige hensyn til sagens behørig fremme jfr. § 733 stk. 2, hvorfor beskikkelse ville kunne nægtes.

At advokaten fører sagen ikke for domsmanden selv, men for domsmandens ægtefælle, må føre til samme resultat, når henses til det afgørende personlige og økonomiske interessesammenfald mellem ægtefællerne.

At advokatens medvirkning i skattesagen er bragt til ophør, efter at spørgsmålet om hans indtræden som forsvarer er opstået, ses ikke at kunne føre til noget andet resultat, idet retten ikke kan bortse fra, at forløbet kan have skabt en risiko for, at en udenforstående person, særlig en af straffesagens parter, senere, eventuelt i forbindelse med domsafsigelsen, kan befrygte og muligt gøre gældende, at der er opstået en varig misstemning mellem denne advokat og denne domsmand, hvorfor denne domsmands og denne forsvarers samtidige virke under straffesagen i lyset heraf har skabt en situation som omhandlet i retsplejelovens § 61. Det tilføjes, at dette hensyn virker med fuld styrke under overvejelserne om beskikkelse af en endnu ikke medvirkende advokat, også selvom risikoen for, at denne ret eller en overordnet ret senere ville antage inhabilitet, må betegnes som mindre sandsynlig.

Det tilføjes, at advokat F's uafklarede salærkrav for sin medvirken under skattesagen til advokatforholdets ophør skaber en yderligere, mindre risiko for misstemning mellem advokaten og domsmandens ægtefælle og dermed domsmanden, hvilket ligeledes kunne danne grundlag for et krav om, at domsmanden veg sædet i medfør af retsplejelovens § 61, men også uden dette overskydende hensyn er rettens opfattelse den samme.

Herefter nægtes beskikkelse af advokat F som forsvarer i medfør af retsplejelovens § 733 stk. 2.

Det tilføjes, at det ikke kan føre til et andet resultat, at der under sagen medvirker en domsmandssuppleant, som kan indtræde, hvis domsmanden fratræder, idet dette ville medføre, at der ikke længere var nogen suppleant, selvom domsforhandlingens afslutning forventelig ligger et år ud i fremtiden, hvilket ligeledes ville være uforsvarligt af retsplejemæssige hensyn til sagens fremme.

T h i b e s t e m m e s:

Advokat F kan ikke beskikkes som forsvarer for tiltalte T."

I forbindelse med sagens indbringelse for klageretten oplyste F, at han frafaldt salær i skattesagen.

Advokat O henviste bl.a. til T's ret til selv at vælge sine forsvarere, jfr. EMK art. 6, stk. 3, litra C, og fastholdt, at beskikkelse af F ikke ville indebære, at domsmanden ville blive inhabil, subsidiært at F kunne beskikkes, idet der i sagen medvirkede en domsmandssuppleant.

Kæremålet blev behandlet mundtligt. Resten er citat af kendelsen:

"I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Poul Sørensen, Ina Steincke, Hans Ulrik Bruhn, Vagn Greve og Preben Lunn.

Klageretten bemærker indledningsvis, at beskikkelse af advokat F som forsvarer for T ville føre til, at en af domsmændene ville være blevet inhabil som følge af, at advokat F repræsenterede vedkommende domsmands ægtefælle i en større skattesag. Dette inhabilitetsproblem må anses for usvækket, selv om advokat F er fratrukket som advokat for domsmandens ægtefælle og nu har givet afkald på salær.

Klageretten tiltræder på denne baggrund, at hensynet til fremme af den omfattende verserende straffesag afgørende taler imod, at advokat F på nuværende trin af sagen beskikkes som forsvarer for T, jf. retsplejelovens § 733, stk. 2. Denne afgørelse findes under de givne omstændigheder ikke at være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c.

Thi bestemmes:

Kriminalretten i Hillerøds kendelse af 7. januar 2005 stadfæstes."

- oo0oo -

Kæremålet blev ikke tillagt opsættende virkning med den følge, at straffesagen skulle afvente spørgsmålet om beskikkelse.

Det fremgår af avisomtale, at der forud for den nu udskiftede A havde været beskikket først advokat S, siden advokat H, inden A kom ind i sagen.

- oo0oo -

Redaktøren ville gerne have bragt den seneste **principielle** højesteretskendelse om varetægtsfængslingerne på Christiania og havde allerede udarbejdet et sammendrag på 4 sider af kendelsen, der er på 33 sider. Desværre har kendelsen en lille påskrift foroven om, at den er afsagt for lukkede døre, så det må vente. I stedet bidrager Landsforeningens Meddelelser til den stadige debat om langvarige retssager, se bl.a. Betænkning nr. 1454/2004 om Behandling af større straffesager om økonomisk kri-

minalitet m.v., med følgende sag fra 2003, der ikke ses gengivet i Ugeskriftet eller TfK.

Landsforeningens Meddelelse 16/2005

**Selskabstømning - Skyldnersvig - Langvarig sagsbehandling - Menne-
skerettigheder - Strafnedsættelse - Rettighedsfrakendelse - Sagsom-
kostninger**

Straffelovens § 80, § 283 og § 286, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

Vekselerer S på 45 år dømt for skyldnersvig og overtrædelse af aktieselskabs- og anpartsloven ved i 1990 - 1993 at have opkøbt 15 overskudsselskaber med samlede afsatte skatter på 35 mio. kr. Byretten fastsatte straffen til ubetinget fængsel i 3 år og nævnte i præmisserne EMK art. 6 uden udtrykkeligt at fastslå, at der forelå en krænkelse.

I landsretten fastslog man, at der var døde perioder i efterforskningen, bl.a. var der anvendt ca. 2½ år på udfærdigelse af revisionsberetninger, uden sideløbende relevant efterforskning. Der forelå derfor en krænkelse af art. 6 og skulle derfor fastsættes en væsentlig lavere straf end den straf, som normalt udmåles i tilsvarende sager, hvorfor straffen blev nedsat til fængsel i 2 år og 6 måneder. Der var, uanset S's personlige forhold, ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvis betinget.

Landsretten ændrede ikke den skete rettighedsfrakendelse, konfiskationen af 10 mio. kr., eller at regningen til politiets revisor var nedsat til halvdelen.

Ø.L. 19. afd. nr. S-4573-02, 9/10 2003

Vekselerer S på 45 år var ved anklageskrift af april 2001 tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 283, stk. 1, nr. 3, jfr. § 286, stk. 2 - skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed - og overtrædelse af aktieselskabslovens § 115, stk. 2, jfr. § 161, stk. 2 og anpartsselskabslovens § 49, stk. 2, jfr. § 80, stk. 1, ved gennem et aktieselskab SH som moderselskab i perioden september 1990 - februar 1993 at have erhvervet 15 overskudsselskaber til en samlet købesum på 172 mio. kr. med afsatte skatter på 35 mio. kr.

Betalingen for selskaberne skete gennem forbrug af selskabets likvide midler, og herefter var selskaberne tømte for likvide midler. Selskaberne blev alle efterfølgende er-

klæret konkurs, hvorved skattevæsenet blev påført en væsentlig risiko for at lide et tab svarende til de afsatte skatter på 35 mio. kr.¹⁾

S var herudover tiltalt for overtrædelse af § 296, stk. 1, nr. 2 - regnskabssvig, men blev frifundet herfor, og forholdet var ikke inddraget under ankesagen.

Byretsdommen, der er på 71 sider, refereres ikke nærmere, henset til, at landsrettens dom søges indbragt for Højesteret. Den er afsagt den 12/11 2002 (nr. 40. 13014/01).

S var ikke tidligere straffet af betydning for denne sag, bortset fra en mindre bøde efter gerningsperioden.

Som det vil fremgå af landsrettens dom nedenfor, startede sagen hos anklagemyndigheden efter en anmeldelse fra Told & Skat i december 1995. Der var foretaget ransagning hos S i august 1996.

Der var rejst et forældelsesspørgsmål vedr. de to første forhold, der lå mere end 10 år forud for anklageskriftet. Byretten fastslog imidlertid side 12 i dommen, at forsvarerbeskikkelse i september 1996 havde afbrudt forældelsen, og herefter havde forfølgelsen ikke på noget tidspunkt været afbrudt på ubestemt tid. (Landsretten tog ikke stilling til spørgsmålet, da S ankede med endelig påstand om formildelse)

S's forklaring om planer for investeringer til neutralisering af skatten blev tilsidesat i de enkelte forhold, byggeprojekter, udlodning med skattegodtgørelse til følge, vindmølleprojekter i Californien og fiskeriprojekter. I enkelte tilfælde var selskaberne videre solgt til andre med - efter rettens ord - "kortvarig genetablering af egenkapitalen", men retten forkastede S's anbringende om, at han af den grund skulle behandles som de øvrige sælgere af overskudsselskaber.²⁾

I andre tilfælde var S led i en kæde af selskabsoverdragelser, men da der ikke af ham var dokumenteret økonomiske transaktioner i forbindelse med videreoverdragelserne, blev han også dømt for at have forstukket selskabets midler i disse forhold.

Byrettens strafudmåling

Straffen blev udmålt til fængsel i 3 år, idet det udtaltes:

¹⁾ Skattevæsenet fik i forbindelse med et langvarige sagsforløb hovedparten af skatterne inddrevet fra andre deltagere i handlerne. Et erstatningskrav til Told&Skat, der i byretten var opgjort til 7 mio. kr., var ved landsrettens dom reduceret til 800.000 kr.

²⁾ Se f.eks. Lf.Medd. 42/2000 og en ankesag i TfSkatter og Afgifter 2000 dom nr. 246 (Ø.L. 21. afd. a.s. S-3722-99, 22/2 2000), der begge frifinder sælgere.

"Efter forholdenes karakter og omfang finder domsmandsretten ikke, at der er grundlag for at gøre straffen helt eller delvis betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste. De foreliggende oplysninger om tiltaltes personlige, herunder helbredsmæssige forhold, kan ikke føre til et andet resultat.

Der er ved sanktionsfastsættelsen, herunder ved spørgsmålet om, hvorvidt straffen skal gøres helt eller delvis betinget, ovenfor taget hensyn til, at tiltalte efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1, har krav på at få sin sag afgjort inden for rimelig tid."

Der skete rettighedsfrakendelse indtil videre vedr. at deltage i selskaber, jfr. straffelovens § 79, stk. 2, jfr. stk. 1, jfr. § 78, stk. 2. Der blev konfiskeret 10 mio. kr. svarende til S's personlige udbytte. S skulle af politiets revisorregning på 2,8 mio. kr. kun betale 1,4 mio. kr. Vedr. erstatning henvises til noten ovenfor.

Landsretten

S ankede med endelig påstand om formildelse, herunder således at straffen blev gjort helt eller delvis betinget. Anklagemyndighedens endelige påstand var stadfæstelse, dog således at erstatningsbeløbet til Told & Skat blev nedsat til 800.000 kr.

Landsretten redegør for sagsforløbet efter anmeldelsen i december 1995. Efter intern drøftelse blev det besluttet, at sagen skulle behandles af Københavns Politi og SØK, og i maj 1996 blev sagen, efter at være stillet midlertidigt i bero, genoptaget.

I august 1996 blev der foretaget ransagning, efter at politiet havde indhentet bilagsmapper og retskendelse. Der skete forsvarerbeskikkelse i september 1996, og S blev afhørt af politiet i oktober 1996, hvor han nægtede sig skyldig.

I oktober 1997 fik man en editionskendelse på en bank, og i december 1997 anmodede politiet et revisionsfirma om at bistå med sagen. Der skulle foretages en gennemgang af 73 selskabshandler "med henblik på udvælgelse af et passende antal, som på tilstrækkelig og fyldestgørende måde vil kunne beskrive forholdenes sammenhæng i relation til en strafferetlig bedømmelse."

I juli 1998 bad politiets revisor om yderligere materiale vedr. pengestrømmene i et enkelt selskab, og fra oktober 1998 til januar 1999 var han sygemeldt.

I februar 1999 meldte politiet klar til afhøring af S og sendte i marts s.å. den foreløbige sag. Forsvareren meldte omgående tilbage, at S først ville tage stilling til spørgsmålet om afhøring, når revisionsberetningerne forelå.

Dette havde S også tilkendegivet tilbage i 1996, "idet fastlæggelse af de endelige sigtelser vel også afventer disse (revisionsberetninger)."

Revisionsberetningerne blev afleveret til forsvareren i juni 2000. På politiets anmodning oplyste forsvareren i oktober 2000, at hans klient var villig til at lade sig afhøre. Afhøringerne fandt sted i december 2000/januar 2001. På grund af forfald hos S eller hans forsvarer blev nogle efterfølgende afhøringer udskudt til marts 2001. Den 4. april 2001 udfærdigedes anklageskrift og herefter meddelte forsvareren, at S ikke ønskede at deltage i yderligere afhøringer hos politiet.

Domsforhandlingen i byretten varede fra november 2001 til august 2002. Dommen blev afsagt i november 2002, og sagen blev indbragt for landsretten i december 2002. I oktober 2003 frafaldt S sin bevisanke, anklagemyndigheden frafaldt samtidig påstanden om skærpelse af straffen.

Af interesse for tidsforløbet er blandt **S's anbringender** yderligere, at S i 1993 umiddelbart efter den 1. maj var til møde hos skattemyndighederne, og at det materiale, revisoren manglede i juli 1998, vedrørte det forhold vedr. regnskabssvig, hvor der under byretssagen skete frifindelse efter påstand fra anklagemyndigheden.

Anklagemyndigheden bestred, at der forelå en konventionskrænkelse. Det relevante straftidspunkt var iflg. anklagemyndigheden august 1996, hvor der var foretaget ransagning. Der blev i øvrigt bl.a. henvist til sagens omfang og kompleksitet. Det skyldtes i det væsentlige S og hans forsvarers forhold, at politiafhøringerne af S ikke kunne gennemføres hurtigere og i videre omfang end sket.

Landsretten konstaterer, at S i 1994 for overtrædelse af byggelovgivningen er straffet med en bøde på 5.000 kr.

Resten er citat af landsrettens dom:

"Landsrettens bemærkninger:

Sagen har fra anmeldelsestidspunktet og til endelig dom varet ca. 8 år, og der er forløbet ca. 7½ år fra afsigelsen af kendelse om ransagning hos tiltalte til endelig dom. Det må derfor påhvile myndighederne at godtgøre, at tidsforbruget har været rimeligt begrundet, og at sagen har været fremmet med behørig omhu. Ved vurderingen heraf må der tages hensyn til sagens karakter, dens kompleksitet samt tiltaltes og myndighedernes adfærd.

Efterforskningen i sagen angik fra starten et ikke ukompliceret sagskompleks, som involverede en række selskaber og personer. Det måtte derfor tage en vis tid at bear-

bejde efterforskningsmaterialet, herunder i overensstemmelse med sædvanlig praksis ved anvendelse af revisionsbistand, og at overveje tiltalerejsningen i sagen.

Landsretten finder imidlertid, at der ikke er tilvejebragt tilstrækkelige oplysninger om, hvilke relevante efterforskningskridt, der er foretaget i perioden fra oktober 1996, hvor tiltalte blev afhørt, og til december 1997, hvor Københavns Politi anmodede om revisionsbistand. Endvidere finder landsretten ikke, at sagens karakter, herunder dens kompleksitet og udfald, kan berettige, at der er anvendt ca. 2½ år på udfærdigelse af revisionsberetninger, når henses til at der efter det oplyste ikke i videre omfang sideløbende foregik relevant efterforskning.

Landsretten finder herefter, at der ud fra en samlet vurdering må antages at foreligge en overtrædelse af bestemmelsen i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6, stk.1, om rettergang inden en rimelig frist.

Der skal som følge heraf fastsættes en væsentlig lavere straf, end den straf, som normalt udmåles i tilsvarende sager, hvorfor straffen nedsættes til fængsel i 2 år og 6 måneder.

Når henses til karakteren og omfanget af den begåede kriminalitet, findes der uanset tiltaltes personlige forhold ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvis betinget.

Straffen fastsættes som en tillægsstraf til den straf, tiltalte blev idømt ved Helsinges Rets dom af 23. februar 1994, jf. straffelovens § 89.

Med sagens omkostninger forholdes efter sagens udfald for landsretten som nedenfor bestemt.

Dommens bestemmelse om konfiskation, rettighedsfrakendelse, sagsomkostninger og erstatning stadfæstes, dog således at kravet om erstatning i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand nedsættes til 800.000 kr.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom i sagen mod S stadfæstes dog således, at straffen fastsættes som en tillægsstraf af fængsel i 2 år og 6 måneder, og at tiltalte inden 14 dage til Told- og Skattestyrelsen skal betale 800.000 kr."

Se en tilsvarende sag i selskabstømmerkomplekserne i U 2003.2031 H, hvor landsret og Højesteret ved strafudmålingen lagde vægt på sagsbehandlingstiden hos anklage-

myndigheden, herunder at sagen i perioden september 1996 til januar 1999 ikke havde været fremmet, hvorfor der forelå en krænkelse af EMK artikel 6.

Landsforeningens Meddelelse 17/2005

Samfundstjeneste - Gadevold

Straffelovens § 62 og § 244

35-årig T blev for gadevold mod to kvinder idømt 40 dage i byretten, men med kraftig dissens (3-3) blev straffen gjort betinget af samfundstjeneste i 60 timer i landsretten.

ØL 13. afd. a.s. nr. S-2692-04, 12/1 2005

T på 35 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244 ved tidlig morgen på gaden ud for en restaurant at have tildelt K to knytnæveslag i ansigtet og tildelt Q to slag i hovedet med flad hånd, ligesom han efterfølgende, da H forsøgte at tilbageholde ham, tildelte H to slag i ansigtet.

T nægtede sig skyldig. H var det ikke muligt at få forkyndt en vidneindkaldelse for, men T blev på de to øvrige forurettedes forklaring sammenholdt med de lægelige oplysninger dømt for at have henvendt sig til disse to på gaden og helt uden rimelig grund have tildelt K to hårde knytnæveslag i ansigtet, ligesom han tildelte Q to hårde slag på kinden og i baghovedet. Straffen blev fastsat til fængsel i 40 dage, som der ikke var grundlag for at gøre betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

K blev tildelt 5.690 kr. i erstatning.

T ankede med påstand om formildelse, navnlig således at straffen blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste. Anklagemyndigheden påstod skærpelse. K ville have erstatning med i alt 10.690 kr. T anerkendte kravet.

Landsretten udtalte:

Straffen findes passende.

"Efter at have henvendt sig til de forurettede på gaden har tiltalte helt uden rimelig grund tildelt K to hårde knytnæveslag i ansigtet, ligesom han tildelte Q to hårde slag på kinden og i baghovedet. Under disse faktiske omstændigheder er der ikke grundlag for at gøre straffen betinget, herunder med vilkår om samfundstjeneste.

Tre voterende finder, at tiltaltes særdeles gode personlige forhold undtagelsesvist kan begrunde, at tiltalte idømmes samfundstjeneste.

Tre voterende finder, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for samfundstjeneste efter det oplyste om tiltaltes personlige forhold, når henses til omstændighederne ved voldsudøvelsen.

Der afsiges dom efter det for tiltalte gunstigste resultat som nedenfor bestemt...."

Resultatet blev 40 dages fængsel betinget af samfundstjeneste i 60 timer inden for en afviklingstid på 8 måneder. De juridiske dommere fulgte den anerkendte påstand om erstatningskravet.

Landsforeningens Meddelelse 18/2005

Brugstyveri - Betinget straf - Forsvarerbeskikkelse - Tilståelsessager

Straffelovens § 56 og § 293a, retsplejelovens § 922

T på 22 år blev under en tilståelsessag, hvor han havde frafaldet forsvarerbeskikkelse, idømt 14 dages fængsel for brugstyveri. I landsretten blev straffen gjort betinget, efter der var indhentet en personundersøgelse (dissens).

ØL 5. afd. a.s. nr. S-4210-04, 18/1 2005

T på 22 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 293a og færdselslovens § 117, stk. 5, jfr. § 56, stk. 1, ved en nat i november 2003 uberettiget at have brugt en bil uden at have erhvervet kørekort. Der var påstand om frihedsstraf og tillægsbøde.

T, der var ustraffet, erkendte sig skyldig og frafaldt forsvarerbeskikkelse. Han og en kammerat havde brudt bilen op - det var kammeraten, der startede bilen, men tiltalte, der kørte. (Stærkt forkortet referat, ER)

Om sine personlige forhold er det i retsbogen, men ikke i dommen anført, at T oplyste, at han modtog pension på grund af nedsat erhvervsevne. Han havde siden 12-års alderen været på behandlingshjem på grund af psykiske problemer og problemer i hjemmet. Lige nu var han smidt ud af sin lejlighed. Han havde et misbrugsproblem, men prøvede at komme ud af det og fik for tiden metadon.

Byretten fastsatte straffen til ubetinget fængsel i 14 dage med en tillægsbøde på 5.000 kr., subsidiært fængsel i 8 dage.

T ankede sagen med endelig påstand om formildelse, navnlig således at frihedsstraffen blev gjort betinget. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse. Der var indhentet en personundersøgelse til brug for ankesagen, ligesom en medarbejder fra en institution uddybede nogle af oplysningerne i personundersøgelsen

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Frihedsstraffen og bødestraffen findes passende udmålt.

Bødestraffen ved siden af frihedsstraffen idømmes i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4.

3 voterende finder ikke grundlag for at gøre frihedsstraffen betinget. 3 voterende finder under hensyn til oplysningerne om tiltaltes store psykiske vanskeligheder og de igangværende bestræbelser på at afvænne ham fra narkotikamisbrug, at frihedsstraffen helt undtagelsesvist kan gøres betinget på vilkår som nedenfor bestemt.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen gøres frihedsstraffen betinget."

- oo0oo -

Vilkårene omfattede ud over en prøvetid på 2 år tilsyn i 1 år samt vilkår om narkoafvænning.

Landsforeningens Meddelelse 19/2005

Strafnedsættelse ved samarbejde - Narkotika

Straffelovens § 82 og 191

T havde i 15 tilfælde fra Danmark til Norge uds muglet sammenlagt ikke under 3½ kg kokain/heroin, hvortil kom et forsøg på indsmugling til Danmark af ikke under 1 kg kokain/heroin. Fængsel i 4 år, idet T frivilligt havde aflagt fuldstændig tilståelse og medvirket til sagens opklaring, herunder ved at give oplysninger om andre.

Københavns Byrets 12 afd. nr. 12-20006/04, 1/11 2004

T på 47 år var under en tilståelsessag tiltalt for i forening med M og andre personer at have uds muglet kokain/heroin som ovenfor beskrevet, hovedsagelig i portioner på ikke under 200 g, i perioden oktober 2002 til april 2004.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om fængselsstraf i ikke under 4 år samt konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, af 60.000 kr. samt efter samme bestemmelses stk. 2, af ½ kg kokain.

Retten fandt tilståelsen bestyrket og dømte i overensstemmelse med tiltalen og bemærkede om strafudmålingen:

"Straffen fastsættes henset til karakteren, omfanget og omstændighederne ved den begåede kriminalitet efter de i tiltalen angivne bestemmelser til fængsel i 4 år, idet det endvidere i formildende retning i betydelig grad er tillagt betydning, at tiltalte frivilligt har aflagt fuldstændig tilståelse og medvirket til sagens opklaring og herunder har afgivet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre."

Der var ingen protest mod konfiskationspåstanden, som retten fulgte. Resultatet blev en fængselsstraf på 4 år.

- oo0oo -

Det fremgår ikke nærmere af domsudskriften, hvorledes T kom i kontakt med politiet, og hvad hans forklaring havde betydet for efterforskningen. Dommen er på 5½ side, hvoraf 4 sider er gengivelse af anklageskriftet.

Landsforeningens Meddelelse 20/2005

Røveri eller tyveri i butik - Forsæt

Straffelovens § 288

T var udover en række tyverier tiltalt for butiksrøveri ved at have bragt to poser slik til en værdi af 26,90 kr. i sikkerhed, idet han havde vristet sig fri af en butiksdetektivs greb, hvorefter han tildelte ham et slag på skulderen. Alene dømt for tyveri og vold, idet det ikke fandtes bevist, at voldsudøvelsen fandt sted med henblik på at bringe det stjalne i sikkerhed.

Københavns Byrets 25 afd. nr. 25.6094/04, 14/4 2004

T på 26 år var udover to store butikstyverier i fotoforretning til en værdi af over 80.000 kr. samt forsøg herpå en tredje gang, overtrædelse af våbenloven ved at have båret en kniv i forhold 1, tiltalt for røveri efter § 288, stk. 1, nr. 2, ved i et supermarked at have stjålet 2 poser slik til en samlet værdi af 26,90 kr. og derefter ved vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af vold at have forsøgt at bringe det stjalne i

sikkerhed, idet T, da en butiksdetektiv D forsøgte at føre T tilbage til forretningen, rev sig fri af dennes greb, hvorefter han tildelte detektiven et slag mod højre skulder.

T nægtede røveriet, han var straffet adskillige gange for berigelseskriminalitet, og havde derudover en voldsdom efter § 245 fra 2001 og en dom efter § 119 fra 2003. En dom for bl.a. hæleri fra 2004 med 60 dage var uafsonet.

Domsmandsrettens bemærkninger vedr. forhold 1:

"Efter de afgivne forklaringer og politiattesten lægges det til grund, at tiltalte i forretningen stjal 2 poser slik, og at han, da han var blevet bragt tilbage til forretningen af D, rev sig fri af D's greb og tildelte ham et slag på den ene arm ved skulderen. Da det ikke findes bevist, at voldsudøvelsen fandt sted med henblik på at bringe det stjalne i sikkerhed, frifindes tiltalte for røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 2, men anses i stedet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 285, stk. 1, jfr. § 276 og § 244."

Straffen blev udmålt til 10 måneders fængsel.

Læser du stadig Meddelelser?

Før årsskiftet udfoldede redaktøren og hendes sekretær store bestræbelser på at få medlemmerne til at få ordnet deres adgang til at læse Meddelelser via Advokaternes Serviceselskab. Så vidt, så godt. Men læser din **dommer** også Meddelelser?

Redaktøren mødte for nylig en landsdommer, der ikke var klar over, hvorledes han fik adgang via Internettet.

Advokaternes Serviceselskab oplyser, at de har skrevet ud til de tidligere adressater ved domstolene og anklagemyndigheden. Dommere og anklagere modtager bladet gratis, så man kan ikke skyde sig ind bag manglende økonomi. Det er alene et spørgsmål om at gå ind på www.advokatnet.dk og logge sig på. Indholdet fra bladet vil være placeret under en af kategorierne i menuen i venstre side eller som en forsidenyhed. De fornødne adgangskoder er tidligere oplyst, eller kan skaffes oplyst ved henvendelse som nedenfor angivet.

For at kunne modtage nyhedsbreve pr. e-mail, skal man vælge "Tilmeld nyhedsbrev" i venstremenuen og herefter indtaste navn samt e-mailadresse og derefter klikke på "Tilmeld".

Såfremt der er spørgsmål i forbindelse med dette, skal jeg anmode om, at man kontakter Serviceselskabets IT-afdeling på e-mail it@advocom.dk eller på tlf. 33 96 97 98. (Connie Hansen).

Så spørg din dommer, om han stadig modtager Meddelelser. Hvis ikke, så anvis ham, hvad han skal gøre.

Bogomtale - "Straffesagens gang" af Gorm Toftegaard Nielsen

Bogen har været anvendt i undervisningen på jurastudiet i Århus siden 1997. Tredieudgaven er kommet her i slutningen af 2004 og er nu vokset til 245 sider.

Systematikken er den samme - at følge straffesagens gang over efterforskning, tiltale, domsforhandling m.v. Der er noter, men ikke for mange, indholdsfortegnelse, afgørelses- og lovregister samt sagregister.

Også praktikerne kan have glæde af bogen, hvis man hurtigt skal orientere sig i de - alt for hyppige - retsplejelovsændringer.

Bogen er hæftet og koster kr. 348 fra Christian Ejlers' Forlag, tlf. 33 12 21 14, e-mail: liber@ce-publishers.dk.

Bogomtale - "Strafferet 1 og 2" af Gorm Toftegaard Nielsen

Bind 1 er en andenudgave og indeholder, hvad man kan betegne som almindelig del. Udgaven er ført ajour til 1. juni 2004.

Selve prioriteringen af emner bygger på, at den skal anvendes som lærebog i undervisningen på jurastudiet. Noterne er dog beregnet på de læsere, der ønsker bedre orientering om retspraksis, end studenten behøver.

Ser man ned over indholdsfortegnelsen, synes alt væsentligt også for praktikerne at være medtaget. Et tilfældigt kig på noget, som redaktøren ikke selv har undervist så meget i, men som siden har fået betydning:

Ordre 156

Lovregler vedr. militære forhold 157 · Teorien 158 · Retspraksis 158 · Tamil-sagen 159 · Området for ansvarsfrihed 160 · Subjektiv skyld 160.

Virksomhedsansvar fylder væsentlig mere end i redaktørens ungdom, ligeledes udstrækningen af dansk straffemyndighed.

Der er afgørelses- og lovregister samt sagregister. 373 sider, hæftet, udgivet af Christian Ejlers' Forlag (telefon og adresse som ovenfor), kr. 448.

Bind 2 omhandler sanktionerne og udkom i 1. udgave i 2002, hvorfor den ikke omtales nærmere her.

128 sider hæftet, kr. 160 fra samme forlag.

Registre og søgefunktion

Søgefunktionen skulle nu virke. Ser man i spalten til venstre på skærmen for brødteksten, er der nogle menuer lidt nede ad siden, herunder Avanceret søgning. Redaktøren har afprøvet systemet og det virkede!

Derfor er Advokaternes Serviceselskab ved at indlægge tidligere hæfter. Når dette udsendes, skulle år 2003 være indlagt, og år 2002 på vej til at blive indlagt. Hen ad vejen kommer der yderligere.

Registre og søgefunktion arbejder ikke særligt godt sammen. Så i den elektroniske udgave vil der kun være søgefunktionen. Til dem, der sværger til papirudgaven, har redaktøren imidlertid udarbejdet et register for 2003 - 2004, som fremkaldes ved at trykke på hosstående hyperlink.